

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Δ

ΒΑΛΛΑΔΟΛΙΔΟΣ

Βαλλαδόλιδος ἡ πλουσία, ὡς τὴν ἀποκαλεῖ ὁ Κεβέδος, ἡ περιώνυμος χορηγὸς κρουολογημάτων, ἦτο ἡ μόνη πόλις ἐκ τῶν κειμένων πρὸς βορρᾶν τοῦ Τάγου, τὴν ὁποίαν σφοδρότερον ἐπεθύμουν νὰ ἴδω, καίτοι ἐγίνωσκον ὅτι δὲν ὑπῆρχον ἐν αὐτῇ μεγάλα καλλιτεχνικὰ μνημεῖα, οὔτε ἄλλο τι νεώτερον ἀξιοσημείωτον ἔργον. Ἡσθάνομην ὅμως ἰδιάζουσαν συμπάθειαν πρὸς τὸ ὄνομα αὐτῆς, πρὸς τὴν ἱστορίαν της καὶ πρὸς τὸν χαρακτήρα τῶν κατοίκων της, ὃν ἔκρινον ὅπως κατ' ἴδιον τρόπον.

Ἐφρόνουν περὶ ταύτης ὅτι θὰ ἦτο πόλις εὐγενῆς, εὐθυμος καὶ φιλομαθῆς, οὔτε ἡδυνάμην νὰ φαντασθῶ τὰς ὁδοὺς αὐτῆς χωρὶς νὰ βλέπω διερχομένους ἐκ ταύτης τὸν Γονγόραν, ἐξ ἐκείνης τὸν Κερβάντην καὶ ἐξ ἄλλης τὸν Λεονάρδον Ἀργενσόλαν καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους ποιητὰς καὶ ἱστορικοὺς καὶ σοφοὺς, τοὺς ζῶντας ἐκεῖ ὅταν ὑπῆρχεν ἡ περιλάμπρος Αὐλὴ τῆς μοναρχίας.

Σκεπτόμενος δὲ τὴν Αὐλὴν ἔβλεπον ἐν συγκεχυμένη ἀλληλοδιαδοχῇ εἰς τὰς εὐρείας πλατείας τῆς συμπανθοῦς μου πόλεως ἱερὰς λιτανείας, ταυρομαχίας, στρατιωτικὰς τελετὰς, παρελάσεις μετρημεισμένων, χοροὺς καὶ παντοίας ἐορτὰς ἐπὶ τῇ γεννῇσιν Φιλίππου τοῦ Δ', ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀγγλοῦ Ναυάρχου μὲ τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐξακοσίων ἵππων, μέχρι τοῦ τελευταίου συμποσίου τῶν χιλίων καὶ διακοσίων τρυβλίων κρέατος, μὴ ὑπολογιζόμενων τῶν μὴ παρατεθέντων κατὰ τὴν δημώδη παραδοσιν.

Ἐφθασα ἐν ὥρᾳ νυκτός, κατέλυσα εἰς τὸ πρῶτον τυχὸν ξενοδοχεῖον καὶ ἐκοιμήθην μὲ τὴν γλυκεῖαν σκέψιν, ὅτι ἤθελον ἐξυπνήσει εἰς πόλιν ἄγνωστον. Νὰ ἀφυπνίζεται δέ τις ἐν πόλει ἀγνώστῃ, ὅταν κατ' ἐκλογὴν ἔρχεται εἰς ταύτην, εἶνε τῷντι ζωηροτάτη εὐχαρίστησις.

Ἡ ἰδέα ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν θὰ ἐξέλθετε τῆς οἰκίας, μέχρις ὅτου ἐπιστρέψετε εἰς αὐτὴν τὴν νύκτα, οὐδὲν ἄλλο ἔχετε νὰ πράξετε, ἢ νὰ μεταπίπτετε ἀπὸ περιεργείας εἰς περιέργειαν, ἀπὸ εὐχαριστήσεως εἰς εὐχαρίστησιν ὅτι πᾶν ὅ,τι βλέπετε εἶνε διὰ σᾶς νέον, καὶ ὅτι εἰς κάθε βῆμα θὰ μάθετε κάτι τι, καὶ ὅτι κάθε πρᾶγμα θὰ σᾶς ἐντυπωθῇ εἰς τὴν μνήμην διὰ βίου· ὅτι ὅλην τὴν ἡμέραν θὰ εἰσθε ἐλεύθερος ὡς ὁ ἀῆρ, καὶ εὐθυμος ὡς πτηνόν, χωρὶς καμμίαν σκέψιν ἐν τῷ κόσμῳ, εἰμὴ πῶς νὰ διασκεδάσετε· ὅτι διασκεδάζοντες θὰ ὠφελησέτε συγχρόνως τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος· ὅτι τὸ τέλος ὅλων αὐτῶν τῶν ἀπολαύσεων ἀντὶ νὰ ἔχη τι τὸ μελαγχολικόν, ὅπως ἡ ἐσπέρα τῶν ἐορτασίων ἡμερῶν, δὲν θὰ εἶνε, ἢ ἡ ἀρχὴ ἄλλης σειράς τέρψεων, ἥτις θὰ σᾶς παρακολουθήσῃ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης εἰς ἄλλην, ἀπὸ ταύτης εἰς τρίτην καὶ οὕτω καθέξῃς ἐπὶ χρονικόν τι διάστημα, καθ' ὃ ἡ φαντασία σας ἀρέσκεται νὰ μὴ χαράσῃ ὄρια· ὅλαι αὐταὶ αἱ σκέψεις, λέγω, αἱ ὁποῖαι προβάλλουσιν εἰς τὸν νοῦν σας ἀθρόαι, καθ' ἣν στιγμὴν ἀνοίγετε τοὺς ὀφθαλμούς, σᾶς κεντῶσι τόσον τὴν ὀρεξίν τῆς ἀπολαύσεως, ὥστε πρὶν ἢ τὸ σκεφθῇτε, εὐρίσκεσθε ὁρθίος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου μὲ τὸν πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸν Ὀδηρὸν εἰς τὰς χεῖρας.

Ὑπάγωμεν λοιπὸν νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν Βαλλαδόλιδον.

Ὁμοί! Πόσον μετεβλήθη ἀπὸ τῆς ὥραιας ἐποχῆς Φιλίππου τοῦ Γ'! ὁ πληθυσμός, ὅστις ἀνῆρχετο εἰς ἑκατὸν χιλιάδας ψυχῶν, περιωρίσθη ἤδη εἰς ὀλίγον τι πλέον τῶν εἰκοσι χιλιάδων.

Εἰς τὰς κυριωτέρας ὁδοὺς μόνον βλέπει τις ὀλίγους φοιτητὰς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τοὺς ταξειδιώτας, οἵτινες διέρχονται μεταβαίνοντες εἰς Μαδρίτην· αἱ ἄλλαι ὁδοὶ εἶνε νεκραί.

Εἶνε πόλις προξενούσα τὴν ἐντύπωσιν, ἣν παρέχει μέγα παλάτιον ἐγκαταλειμμένον, ἐν τῷ ὁποίῳ φαίνονται ἀκόμη ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἱγνὴ ἀναγλύφων, ἐπιχρυσώσεων καὶ μωσαϊκῶν, ἐν μέσῳ δὲ τῶν κεντρικῶν αὐτοῦ αἰθουσῶν πτωχαῖτινες οἰκογένειαι, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἔρημος εὐρυχωρία τοῦ κτιρίου ἐμπνέει μελαγχολίαν.

Πληθὺς εὐρυτάτων πλατειῶν, ἀρχαῖα παλάτια, ἐρείπια οἰκῶν, μοναστήρια κενά, μακραὶ ὁδοὶ ἔρημοι καὶ χορταριασμένοι, πᾶσα τέλος ἀποψὶς τῆς πόλεως ταύτης ἐμαρτύρει τὸ πεπτωκὸς μεγαλεῖον αὐτῆς.

Τὸ καλλίτερον μέρος αὐτῆς εἶνε ἡ Μείζων πλατεία, εὐρύχωρος, περικυκλουμένη ὑπὸ στοῶν, στηριζομένων ἐπὶ μεγάλων κιόνων ἐκ γρανίτου κυανόχρου, ἐφ' ὧν εἶνε ὠκοδομημένοι αἱ οἰκίαι, ἀπασαι τριόροφοι, ἔχουσαι δὲ τριπλὴν σειρὰν μακροτάτων ὑπερώων, δυναμένων, ὡς λέγεται, νὰ περιλάβωσιν ἐν πάσῃ ἀνέσει καθημένους εἰκοσιτέσσαρας χιλιάδας ἀνθρώπων.

Αἱ στοαὶ ἐκτείνονται ἀκόμη ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν εὐρείας ὁδοῦ, ἀποληγούσης εἰς τὴν πλατεῖαν, ἐνταῦθα δὲ ὡς καὶ εἰς δύο ἢ τρεῖς παρακειμέναις, γίνεται ἡ μεγαλειτέρα συγκέντρωσις τῶν ἀνθρώπων.

Ἦτο ἡμέρα ἀγορᾶς· ὑπὸ τὰς στοὰς καὶ ἐν τῇ πλατείᾳ ἐκινεῖτο, ὡς μυρμικία, πληθὺς χωρικῶν, λαχανοπωλίδων, ἐμπόρων· ἐπειδὴ δὲ ἐν Βαλλαδόλιδι ὁμιλεῖται ἡ καστιλική, μετὰ προφορᾶς καὶ ὕφους θαυμασίας καθαρεύοντος, ἤρχισα νὰ ἐξετάζω δῆθεν τὰ πρὸς πώλησιν ἐκτεθειμένα ἀντικείμενα, ὅπως καλλίτερον ἀκούσω τὰς φράσεις καὶ τοὺς ἤχους τῆς ὠραιότατης γλώσσης.

Ἐνθυμοῦμαι μεταξὺ τῶν ἄλλων παροιμίαν τινά, τὴν ὁποίαν εἶπε γυνή, ἐξοργισθεῖσα ὑπὸ τινος μεγαλαυχούντος νεανίου.

— Sabe Usted, τῷ εἶπεν ἀντιμετωπίζουσα αὐτόν, lo que es que destruye al hombre? (εἰς εὐρεῖς τί καταστρέφει τὸν ἄνθρωπον;)

Ἔστην καὶ ἔτεινα τὸ οὖς.

— Tres muchos y tres pocos: Mucho hablar y poco saber, Mucho gastar y poco tener, Mucho presumir y nada valer. (Τρία πολὺ καὶ τρία ὀλίγον: Νὰ ὁμιλῇς πολὺ καὶ νὰ γνωρίζῃς ὀλίγον, νὰ ἐξοδεύῃς πολὺ καὶ νὰ ἔχῃς ὀλίγον, νὰ καυχᾶσαι πολὺ καὶ νὰ μὴ ἀξίζῃς τίποτε).

Πρὸς τούτοις εὐρον μεγάλην διαφορὰν μεταξὺ τούτων καὶ τῶν Καταλωνῶν ὡς πρὸς τὸν ἦχον τῆς φωνῆς. Ἐνταῦθα αἱ φωναὶ εἶνε διαυγέστεραι καὶ μᾶλλον ἀργυρόηχοι, συγχρόνως δὲ καὶ αἱ κινήσεις αὐτῶν εἶνε φαιδρότεραι καὶ ἡ ἔκφρασις τῶν προσώπων ζωηρότερα, καίτοι οὐδὲν ὑπάρχει τὸ ἰδιάζον εἰς τὰς φυσιογνωμίας καὶ εἰς τὰ χρώματα· καὶ ἡ ἐνδυμασία δ' αὐτῶν οὐδόπως διαφέρει τῆς τῶν ἡμετέρων βορείων κατοίκων.

Νῦν δὲ κατὰ πρῶτον ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς Βαλλαδόλιδου

παρετήρησα ὅτι ἀφ' οὗτου εὐρισκόμεν ἐν Ἰσπανίᾳ δὲν εἶχον ἀκόμη ἰδεῖ οὔτε μίαν πίπαν!

Οἱ ἐργάται, οἱ χωρικοί, οἱ πτωχοί, ὅλοι καπνίζουν τὸ cigarrito (σιγαρέτον). Καὶ εἶνε νὰ γελάσῃ τις βλέπων μερικὸς παχυσαρκὸς μὲ μεγάλους μύστακας νὰ περιφέρονται ἔχοντες εἰς τὸ στόμα τὸ μικροσκοπικὸν ἐκεῖνο πραγματάκι, μισοκρυμμένον ὑπὸ τὰς τρίχας, καὶ νὰ τὸ καπνίζωσιν ἐπιμελέστατα μέχρι τῆς τελευταίας Ἰνης τοῦ καπνοῦ, μέχρις οὗτου δὲν ἔχωσι πλέον ἢ ἓνα σπινθηρὰ ψυχορραγούντα ὑπὸ τὰ χεῖλη, καὶ τοῦτον ἀκόμη νὰ τὸν κρατῶσιν ἐκεῖ ὡς σταγόνα ποτοῦ, ἕως οὗτου ἀποπτύσωσι τὴν στάκην, μὲ ὕψος ἀνθρώπου πρᾶττοντος θυσίαν.

Καὶ ἄλλο τι ἀκόμη ἐσημείωσα, ὅπερ παρετήρησα ἐπίσης μετὰ ταῦτα, ὅλον τὸν χρόνον, καθ' ὃν παρέμεινα ἐν Ἰσπανίᾳ: ὅτι, δηλαδή, οὐδέποτε ἤκουσα νὰ συρίζωσι.

Ἐκ τῆς Μείζονος πλατείας μετέβην εἰς τὴν πλατείαν τοῦ Ἀγίου Παύλου, εὐρύχωρον καὶ εὐθυμον πλατεῖαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας κεῖται τὸ ἀρχαῖον βασιλικὸν παλάτιον. Ἡ πρόσοψις δὲν διακρίνεται οὔτε ἐπὶ μεγαλοπρεπείᾳ, οὔτε ἐπὶ καλλονῇ.

Ἐπλησίασα εἰς τὴν θύραν, καὶ πρὶν ἢ κυριευθῇ ὑπὸ θαυμασμοῦ διὰ τὸ μεγαλεῖον τοῦ μέρους, κατελήφθην ὑπὸ θλίψεως διὰ τὴν νεκρικὴν σιγὴν, ἥτις ἐβασίλειεν ἐν αὐτῇ.

Δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα, παράγον ἐντύπωσιν μᾶλλον πλησιάζουσιν πρὸς τὴν ἐντύπωσιν κοιμητηρίου, ὅσον ἡ θεὰ βασιλικῶν ἀνακτόρων ἐγκαταλελειμμένων, ἀκριβῶς διότι ἐκεῖ εἶνε ἰσχυρὰ καὶ ζωηρά, περισσότερον παντὸς ἄλλου μέρους. ἡ ἀντίθεσις μετὰ τῶν ἀναμνήσεων τὰς ὁποίας διεγείρωσι καὶ τῆς καταστάσεως ἐν τῇ ὁποίᾳ εὐρίσκονται.

Ὁ ὑπερήφανος συνοδίαι πτερωτῶν ἵπποτων, ὃ ἐκλαμπρα συμπόσια, ὃ πυρετώδεις ἀπολαύσεις εὐδαιμονίας, ἥτις ἐφαίνετο αἰωνία!

Πρὸ τῶν κενῶν τούτων τάφων αἰσθάνεσθε ἄσυνήθη εὐχαρίστησιν βήχοντες ὀλίγον, ὅπως ἐνίοτε πρᾶττουσιν οἱ ἀσθενεῖς χάριν δοκιμῆς, καὶ ἀκούοντες ἐπαναλαμβανόμενῃ ὑπὸ τῆς ἡχοῦς τὴν ἰσχυρὰν φωνήν σας, ἥτις σας βεβαίως ὅτι εἰσθε νέοι καὶ ὑγιεῖς. Ἐν τῇ ἐσωτερικῇ τῶν ἀνακτόρων ὑπάρχουσιν εὐρεῖα αὐλὴ, περιστοιχιζομένη ὑπὸ προτομῶν ἐν ἡμιαναγλύφῃ, αἵτινες παριστῶσι τοὺς ρωμαίους αὐτοκράτορας, ὠραία κλίμαξ καὶ εὐρεῖα στοὰ ἐν τῇ ἀνωτάτῃ ὀρόφῳ. Ἐβῆξα καὶ ἡ ἡχώ μοι ἀπήντησε: — Τί ὑγεία! — καὶ ἐξῆλθον παρηγορημένος.

Θυρωρὸς τις νυσταλέος μοι ἐπέδειξεν ἐπὶ τῆς ἰδίας πλατείας ἕτερον παλάτιον, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχον παρατηρήσει καὶ μοι εἶπεν, ὅτι ἐν αὐτῇ ἐγεννήθη el gran rey Felipe segundo (ὁ μέγας βασιλεὺς Φίλιππος ὁ Β'), ἐξ οὗ ἡ Βαλλαδόλιδος ἔλαβε τὸν τίτλον τῆς πόλεως.

— Usted sabe, Felipe segundo, hijo de Carlo quinto, padre de... (εἰξεύρετε, Φίλιππος ὁ Β', υἱὸς Καρόλου τοῦ Ε', πατὴρ τοῦ...)

— Lo sé, lo sé, (τὸ εἰξεύρω, τὸ εἰξεύρω) ἔσπευσα νὰ ἀπαντήσω, διὰ νὰ σωθῶ ἀπὸ τὴν βασιλικὴν γενεαλογία καὶ ρίψας ἀπαίσιον βλέμμα εἰς τὸ ἀπαίσιον παλάτιον ἀπεμακρύνθην.

Ἀπέναντι τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων κεῖται ἡ μονὴ τῶν Δομενικανῶν τοῦ Ἀγίου Παύλου, ἥς ἡ γοτθικὴ πρόσοψις εἶνε τόσον πλουσία καὶ πλήρης ἀγαλματιῶν, ἀναγλύφων καὶ παντὸς εἶδους καλλωπισμάτων, ὥστε τὸ ἡμῖς θὰ ἴσκει νὰ κοσμήσῃ μέγα ἀνάκτορον. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπιπτον ἐπ' αὐτῆς αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου καὶ τὸ θέαμα ἦτο ἐξάίσιον.

Ἐνθ' ἐθαύμαζον ἀμέριμνος τὸν λαβύρινθον ἐκεῖνον τῆς γλυπτικῆς, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δυσκόλως ἀποσπῶνται οἱ ὀφθαλμοί, ἀγυιόπαις, ἐπτα ἕως ὀκτὼ ἐτῶν, καθήμενος εἰς τινα μεμακρυσμένην γωνίαν τῆς πλατείας, ἐκκινεῖ ὡς βέλος ἀπὸ τῆς θέσεώς του καὶ τρέχει πρὸς με κραυγάζων μὲ φωνὴν περιπαθῆ καὶ λυπηράν:

— Señorito! Señorito! que le quiero a Usted mucho! (Κύριε, κύριε, πόσον σας ἀγαπῶ!)

Αὐτὸ εἶνε πρωτακουστον, ἐσκέφθην, οἱ πτωχοὶ νὰ κάμουν διαχύσεις ἐρωτικὰς.

Ἔστη ἔμπρὸς μου παρατηρῶν με.

— Porque me quieres? (Διὰ τί με ἀγαπᾷς;) τὸν ἠρώτησα.

— Porque, μοι ἀπεκρίθη μετὰ παρρησίας, Usted me da una limosnita (διότι θὰ μοι δώσετε ἐλεημοσύνην).

— Καὶ διὰ τί πρέπει νὰ σοὺ δώσω ἐλεημοσύνην;

— Porque, ἀπήντησε δισταζὼν κατ' ἀρχάς, ἀλλ' εἶτα, μὲ ἀπόφρασιν ἀνθρώπου, εὐρίσκοντος καλὴν δικαιολογίαν, porque Usted tiene el libro, (διότι κρατεῖτε τὸ βιβλίον).

Τὸν Ὀδηγόν, δηλαδή, τὸν ὁποῖον εἶχον ὑπὸ μάλης! Βεβαίως πρέπει νὰ ταξειδεύσῃ τις διὰ νὰ ἀκούσῃ τόσον παράδοξα πράγματα! Ἐγὼ ἐκράτουν τὸν Ὀδηγόν, τὸν Ὀδηγόν ἔχουσιν οἱ ξένοι, οἱ ξένοι κάμουν ἐλεημοσύνην, λοιπὸν ἐγὼ ἔπρεπε νὰ τῷ δώσω ἐλεημοσύνην. Ὅλη αὐτὴ ἡ λογικὴ ὑπονοουμένη, ἀντὶ νὰ εἴπῃ: — Πεινῶ. — Μοι ἤρесе τὸ εὐπρεπὲς τῆς ἐπινοήσεως καὶ ἔδωκα εἰς τὸ εὐφυὲς παιδίον τὰ ὀλίγα cuartos!, τὰ ὁποῖα εὐρον εἰς τὸ θυλάκιόν μου.

Στραφεὶς πρὸς τινα παρακειμένην ὁδόν, εἶδον τὴν πρόσοψιν τοῦ δομενικανικοῦ Σχολείου τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου, ἐπίσης γοτθικὴν, ἀλλὰ μεγαλοπρεπεστέραν καὶ πλουσιωτέραν τῆς τοῦ Ἀγίου Παύλου.

Ἐπειτα, ἀπὸ ὁδοῦ εἰς ὁδόν, ἐφθασα εἰς τὴν πλατείαν τῆς Μητροπόλεως.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην διήρχετο πρὸ ἐμοῦ χαριεστᾶτη Ἰσπανίς, περὶ τῆς ὁποίας ἠδύναντο νὰ λεχθῶσι καταλλήλως οἱ δύο οὗτοι στίχοι τοῦ Ἑσπρονθέδα:

Y que yo la he de querer
Por su paso de andadura

ἦτοι «τὴν ἀγαπῶ διὰ τὸ βᾶδισμα τῆς», ὅπερ ὁμολογούμενός εἶνε ἡ ὑπερτάτη χάρις τῶν Ἰσπανίδων γυναικῶν.

Εἶχεν ἐν τῇ βαδίματι αὐτῆς τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν λιγηρῶν κινήσεων καὶ τῶν ἀπαλῶν διακυμάνσεων, τὰς ὁποίας ὁ ὀφθαλμὸς δὲν διακρίνει μίαν πρὸς μίαν, οὔτε ἡ μνήμη συγκρατεῖ, οὔτε ὁ λόγος ἐκφράζει, ἀλλ' αἵτινες ὅλαι ὁμοῦ ἀπαρτίζουν ὅ,τι μᾶλλον θελκτικῶς γυναικεῖον ἔχει ἡ γυνή.

[Ἐπεταί συνέχεια].

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

Ἡ κατωτέρω καταχωριζομένη χαρίεσσα σκηνὴ ἀπεσπάσθη ἐκ τῆς θελκτικῆς στοᾶς τῶν «Τολμηρῶν» τοῦ Ange Bénigne, ἐν ἣ μετ' ἀκτινοδόλου φαιδρότητος καὶ πνεύματος ὅλως παρισυνὸς οἰαγραφεῖται λεπτοφυῶς, ὡς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς αὐτοῦ ἔργοις, ἡ εὐγενὴς καὶ κομψὴ γαλλικὴ κοινωνία τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς.

A. Z.

ANGE BÉNIGNE

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Ἡ ἀμαξοστοιχία εἶνε ἐτοιμὴ πρὸς ἀναχώρησιν.

Ἐν τῇ προδρόμῳ τῆς πρώτης θέσεως ὁ ὑπάλληλος ποιεῖ σημεῖον ὑψὼν τὸν βραχίονα ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπωλεσθῇ στιγμὴ. Ἡ κυρία πρὸς τὴν ἀπευθύνεται βαδίζει μεγαλοπρεπῶς διὰ μεμετρημένων βημάτων, οὐδαμῶς σπεύδουσα.

Πρὸ τῆς ἀποβάθρας μεγάλη κίνησις. Οἱ ὑπάλληλοι κλείουσι τὰς θύρας τῶν ἀμαξῶν, ὁ τοῦ προδρόμου λέγει πρὸς τὴν κυρίαν Μασσεπέν, διερχομένην πρὸ αὐτοῦ:

— Κυρία, δὲν ὑπάρχει πλέον ἢ ἓν μόνον λεπτόν, σπεύσατε, ἂν θέλετε νὰ ἀναχωρήσετε.

1. Νόμισμα ἀξίας τεσσάρων περίπου λεπτῶν. Σ. Μ.